

3. Emanet-Emin Olmak

Peygamberlere ait ikinci sıfat, emanet sıfatıdır. Bu kelime Arapça olup, iman ile aynı kökten gelir. "Mü'min" inanan ve emniyet telkin eden insan demektir. Peygamberler, mü'min olarak zirve insan oldukları gibi, emin olma, emniyet telkin etmede de en baştadırlar. Kur'ân-ı Kerim, onların bu sıfatlarına birçok âyette işaret eder. Şimdi bunlardan birkaçını arz edelim:

"Nuh kavmi de peygamberlerini yalancılıkla itham etti. Hani kardeşleri Nuh onlara şöyle demişti: (Allah'a karşı gelmekten) sakınmaz mısınız? Bilin ki ben, size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim . Artık Allah'a karşı gelmekten sakının ve bana itaat edin." Şuarâ sûresi, 26/105-108.

Nuh, kavmine şöyle diyor: Hâlâ ittika edip sakınmayacak mısınız? Ben emniyet telkin eden, emanet sıfatı olan, hıyanete tenezzül etmeyen bir elçiyim. İşte bu âyette bir peygamberin dilinden, peygamberliğe ait bu "emanet" sıfatı dile getirilmektedir. Keza:

"Âd kavmi de peygamberlerini yalancılıkla itham etti. Hani kardeşleri Hud onlara şöyle demişti: (Allah'a karşı gelmekten) sakınmaz mısınız? Bilin ki, ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim." Şuarâ sûresi, 26/123-125. Ve

"Semûd (kavmi) de peygamberlerini yalancılıkla itham etti. Hani kardeşleri Salih onlara şöyle demişti: (Allah'a karşı gelmekten) sakınmaz mısınız? Bilin ki, ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim ." Şuarâ sûresi, 26/141-143.

Konuyla alâkalı âyetleri çoğaltmak mümkündür. Bu arada işârî mânâsıyla emniyet ve emaneti anlatan daha birçok âyet vardır ki, biz, bir fikir vermek için zikrettiklerimizle yetinmek istiyoruz.

Peygamber Efendimiz'de Emniyet

Efendimiz , evvelâ Allah'tan aldığı mesajlara karşı emîndir. O'nun zerre kadar emanete ihaneti düşünülemez. Sonra bütün mahlukata karşı emîndir. Herkes O'na itimat eder. Çünkü evvelâ O herkese karşı emniyetini göstermiş, emniyet ve güven telkin etmiştir. Daha sonra da bize, emniyet ve güvenin ne kadar lüzumlu olduğunu anlatmış ve bizi

ona inandırmıştı. İsterseniz, şimdi de sırasıyla bu hususlar üzerinde bir bir duralım:

a. Risalet Vazifesine Karşı Emniyeti

Allah (celle celâluhu), Resûlü'nü emanete riayet eden bir insan olarak seçmiş ve O da bunun heyecan ve helecenânını bütün hayatı boyunca yaşamıştır. Öyle ki, vahiy geldiğinde, olur da bir kelime kaçırırım diye heyecanlanıyor ve daha Cibril bitirmeden O söylenenleri hıfzetmek için durmadan tekrar ediyordu. Hatta bu mevzuda o kadar çok tehâlûk gösteriyordu ki, bir gün Kur'ân O'na şöyle diyecekti:

"(Resûlüm!) onu (vahyi) çarçabuk almak için dilini kımıldatma! Şüphelenme ki onu toplamak (senin kalbine yerleştirmek) ve onu okutmak Bize aittir. O hâlde, Biz onu okuduğumuz zaman, sen onun okunuşunu takip et. Sonra şüphelen olmasın ki, onu açıklamak da Bize aittir." Kıyâme sûresi, 75/16-19.

Kur'ân , O'na bir emanet olarak tevdi edilmişti. O da bu kudsi emanette emîn olamamaktan korkuyor ve tir tir titriyordu. Onun için de Allah (celle celâluhu) O'nu teselli ediyor ve resûlünü emanette emîn kılacağı teminatını veriyordu. Allah Resûlü, ömrünü hep aynı heyecanlar içinde geçiriyor, emanette emîn olmaya herkesten daha çok gayret ediyor ve üzerine aldığı bu ağır yükün sıkletini olanca ağırlığıyla sırtında hissediyordu. Onun içindir ki, ümmetine veda ettiği hac mânâsına "Veda Haccı"nda güneş gurûba yaslanırken O da hayat-ı seniyyelerinin gurûba meylettiği şuuruyla, sadık arkadaşlarına, o derin sorumluluğunu bir kere daha solukluyor ve sesini yükseltiyordu: "Yakında beni sizden soracaklar." Yani o sorudan evvel ben soruyorum, "Vazifemi tebliğ ettim mi ?" Orada bulunanların hepsi birden hem de yeri-göğü çınlatırcasına gürlediler: "Evet, Sen vazifeni hakkıyla tebliğ ettin ve onu kusursuz yerine getirdin!" Bu sözler üzerine İki Cihan Serveri, ellerini kaldırıyor ve "Allahım, şahit ol!" diyor. Buhârî, hac

Evet, emanette emin olma , bizzat Cenâb-ı Hak'ta başlamış, Cibril'e uğramış ve Allah Resûlü'nde ârâm eylemiş, daha sonra da ümmete intikal etmişti ve Veda Haccında

tekrar ümmetten bir şehadetle yeniden Allah'a gidip dayandı.

b. Bütün Varlığa Karşı Emin Olması

Allah Resûlü nasıl risalet vazifesinde Rabbinin gönderdiği mesajlara karşı emindi, öyle de O'nun emniyeti ruhunda öyle kök salmıştı ki, bütün varlığa karşı sürekli emniyet solukluyordu:

O öyle bir emindi ki, bir kadının çocuğunu çağırırken, "Gel, bak sana ne vereceğim!" demesi üzerine, derhal atılıp: "Ne vereceksin?" demişti. Kadın da "Birkaç hurma verecektim yâ Resûlallah." deyince: "Eğer ona hiçbir şey vermeyecek olsaydın, yalan söylemiş olacaktın." buyurmuşlardı.²⁷⁶ Zira Allah Resûlü, yalanı nifak alâmeti sayıyor ve ondan öğrendiği uzak durmaya çalışıyordu. Yalan, münafığın üç alâmetinden biriydi. Diğer ikisi ise, verdiği sözde durmama ve emanete ihanet etme günah ve inhirafıydı.²⁷⁷ Nifak, Allah Resûlü'nden nasıl ve ne kadar uzaksa, emanete ihanet etmek de o derece uzaktı... Allah Resûlü'nün emniyet ruhu ve emniyet anlayışı sadece insanlara karşı değildi. O'nun emniyet kuşağına bütün bir varlık giriyordu. Bir sahabinin, atını yanına getirmek için, sanki elinde atın yiyebileceği bir şey varmış gibi davranması, O'nu öyle rahatsız etmişti ki, bu sahabiyi çağırdı ve azarladı. Evet O, hayvanlara karşı dahi olsa emîn olmaktan vazgeçilmemesi gerektiğini söylüyordu. Yine bir defasında harpten dönülüyordu. Sahabeden bir ikisi, bir kuşun yavrularını yuvadan almış seviyorlardı. Tam o esnada ana kuş geldi. Yavrularını yuvada göremeyince çırpınmaya başladı. Durmadan gelip-gidiyor ve sağa-sola uçup duruyordu. Allah Resûlü, durumdan haberdar olunca derhal yavruların yerine konulmasını, ana kuşa eziyet edilmemesini emretti. Sanki O, yapılan bu hareketin, yeryüzünde emniyetin temsilcileri olma durumundaki insanlara yakışmayacağını ifade buyuruyordu...

c. Ümmetini Emniyete Daveti

Nebiler Sultanı, Allah'tan gelen mesajları emniyet içinde muhafaza ediyor ve bu emniyet atmosferini de, bütün varlığı içine alacak kadar geniş tutuyordu. Ümmetini de aynı ahlâkla ahlâklanmaya çağırıyor ve onlara, insanlar arasında emin olarak yaşamalarını tavsiye ediyordu. O'nun yanında

hiyanetin en küçüğü düşünülemez ve tek bir mü'minin dahi gıybeti yapılamazdı. O, hemen karşısındakini ikaz eder ve ruhuna gıybet gubârının konmasına asla müsaade etmezdi.

"Falan kadının eteği ne kadar uzun!" diyen Hz. Âişe Validemiz 'e (radiyallahu anhâ): "Onun gıybetini yaptın ve etini dişledin." demesi;²⁸⁰ Mâiz'in arkasından konuşan bir başka sahabiye de benzer şekilde karşılık vermesi hep O'nun emîn olmasından ve emniyet hâlesi bir atmosferin, ruhlarda hâsıl edeceği itminanı bilmesinden kaynaklanıyordu. Kendisi daima şu duayı okur ve ümmetine de tavsiye ederdi:

"Allah'ım, açlıktan sana sığınırım; o ne kötü bir arkadaştır. Hiyanet ten de sana sığınırım; o ne kötü sırdaş tır."

Emanete riayet etmek önemli olduğu kadar, hiyanete girmemek de o derece önemlidir ve zaten bunlar birbirinin lâzımı hasletlerdir. Ahde vefa göstermeyen ve böylece hiyanette bulunan insanlar hakkında söylenen şu ürpertici ifade de, yine Allah Resûlü'ne aittir: "Allah, kıyamet gününde, evvel-âhir bütün insanları bir araya topladığında her vefasız için bir sancak çekilecek ve: 'İşte falan oğlu falanın vefasızlığı budur.' denilecektir."

Allah Resûlü'nün bütün fenalıklara karşı kaplanmış, mühürlenmiş bir ruhu vardı. İyiliğin en küçüğüne, hatta teferruat kabul edilenine de alabildiğine sinesini açar ve hep iyilik duygusuyla oturur-kalkardı. O, hayatını hep güven atmosferinde geçirdi. İnsanlık da O'na güvendi, itimat etti. Hâlbuki O'na sırt çevirenler aldandı ve yollarda kaldılar.